

Innst. 53 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 146 S (2011–2012)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om samtykke til inngåelse av avtale om sosial trygd mellom Norge og Canada av 20. juni 2012

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Hensikten med en trygdeavtale er å sørge for at personer som flytter fra én avtalestat til en annen, kan beholde de trygderettighetene de har opptjent, samt å gi dem adgang til trygdeordninger i tilflyttingsstaten slik at de er sikret kontinuitet i tryggedekningen. Det er også viktig å unngå at denne gruppen må betale trygdeavgift til begge stater. Forholdet mellom Norge og Canada på trygdeområdet er i dag regulert av avtale om sosial trygd mellom Norge og Canada av 12. november 1985, som trådte i kraft 1. januar 1987.

Den reviderte avtalen omfatter alle som er eller har vært omfattet av lovgivningen i de to statene, inkludert deres familiemedlemmer og etterlatte. Det gis regler om likebehandling og om fri eksport av trygdeytelser mellom de to statene. Det er imidlertid tatt inn regler som innebærer at nærmere bestemte ytelser (grunnstønad, hjelpestønad med mer) ikke eksporteres. Videre reguleres lovvalget, det vil si hvilken av de to staters trygdelovgivning en person skal være omfattet av. Avtalen inneholder videre regler om sammenlegging av trygdeperioder for å gi rett til pensjon og om beregningen av pensjon i slike tilfeller.

Den reviderte avtalen ble undertegnet 20. juni 2012.

Siden avtalen innebærer økonomiske utgifter av en viss størrelse over flere år, er Stortingets samtykke

til inngåelse av avtalen nødvendig i henhold til Grunnloven § 26 andre ledd.

Det vises til proposisjonens kapittel 2.1 hvor det er nærmere redegjort for merknader til de enkelte bestemmelsene i avtalen.

I proposisjonens kapittel 2 er det nærmere redegjort for avtalen. Bakgrunnen for revisjon av avtalen har vært ønske om å foreta enkelte endringer av materiell karakter, samt en del tekniske tilpasninger som følge av administrative endringer og endringer i nasjonal lovgivning. Av hensyn til brukerne og administrasjonen er det også formålstjenlig med en kodifisering av den praksis som har utviklet seg i forholdet mellom landene siden avtalen ble inngått, og en konsolidering av avtaleteksten.

Det viktigste materielle spørsmålet ved avtalerevisjonen har vært adgangen til pensjon fra folketrygden på grunnlag av tidsrom før 1. januar 1967. Frem til 1. januar 1991 ble slike tidsrom medregnet som trygdetid dersom vedkommende var bosatt i Norge på søknadstidspunktet. Ved søknader fremsatt etter flytting til utlandet var pensjonsretten på dette grunnlaget sterkt begrenset. Fra 1. januar 1991 kan perioder mellom 1936 og 1967 legges til grunn for pensjonsberegningen uten hensyn til hvor søkeren er bosatt på søknadstidspunktet, men endringen ble bare gjort gjeldende for nye søknader. Gjeldende avtale med Canada medfører ingen unntak fra dette.

1.2 Administrative og økonomiske konsekvenser

Det vil ikke være behov for lov- eller forskrifts- endringer.

I hovedsak får den nye avtalen ingen økonomiske konsekvenser i form av merutgifter for det norske trygdesystemet i forhold til 1985-avtalen. Men merutgiftene ved etterbetalingsklausulen, som innebærer at pensjonister i Canada oppnår samme fordel som

pensjonister i USA, vil kunne utgjøre inntil 29 mill. kroner over en periode på 24 måneder fra avtalens ikrafttredelse.

Det foreslås ikke bevilgningsmessige endringer som følge av den reviderte avtalen. Merutgiftene som følge av avtalen dekkes over alderspensjonsbevilgningen i budsjettet (kap. 2670 Alderdom).

1.3 Konklusjon og tilråding

Den nye avtalen om sosial trygd med Canada kodifiserer og moderniserer den avtalemessige reguleringen av trygdekoordinering mellom de to statene og sikrer blant annet nordmenn som arbeider eller bor i Canada, fortsatt likebehandling med hensyn til medlemskap og opptjening i kanadisk trygd, og adgang til å få utbetalt opptjente pensjonsrettigheter etter eventuell retur til Norge.

Avtalen retter opp en ubegrunnet forskjellsbehandling av pensjonister bosatt i henholdsvis Canada og USA når det gjelder adgangen til pensjon fra folketrygden på grunnlag av tidsrom før 1. januar 1967.

Arbeidsdepartementet tilrår at avtalen inngås. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Linnea Brandvik, Thor Erik Forsberg, Steinar Gullvåg, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, lederen Robert Eriksson, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen, fra Høyre, Sylvi Graham og Edvard Mæland, fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Kristelig Folkeparti, Laila Dåvøy, viser til Prop. 146 S (2011–2012) Samtykke til inngåelse av avtale om sosial trygd mellom Norge og Canada av 20. juni 2012, som er en revi-

sjon av tidligere avtale mellom de to land av 12. november 1985.

Komiteen har merket seg at den foreslåtte trygdeavtalen sikrer at nordmenn som arbeider og bor i Canada, likebehandles med hensyn til medlemskap og opptjening av kanadisk trygd og adgang til å få utbetalt opptjente pensjonsrettigheter etter eventuell retur til Norge. Avtalen retter dessuten opp en ubegrunnet forskjellsbehandling av pensjonister bosatt i henholdsvis Canada og USA når det gjelder adgangen til pensjon fra folketrygden med bakgrunn i opptjening før 1. januar 1967.

Komiteen har også merket seg at likestillingen av pensjonister i Canada og USA vil utgjøre en merutgift på 29 mill. kroner over en periode på 24 måneder fra avtalens ikrafttreden.

3. Utenrikskomiteens uttalelse

Komiteens utkast til innstilling har vært forelagt utenrikskomiteen til uttalelse, jf. vedtak i Stortinget av 28. september 2012.

Utenrikskomiteen uttaler i brev av 7. november 2012, sitat:

«Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til arbeids- og sosialkomiteens innstilling og har ingen ytterligere merknader.»

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i inngåelse av revidert avtale om sosial trygd mellom Norge og Canada av 20. juni 2012.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 8. november 2012

Robert Eriksson

leder

Steinar Gullvåg

ordfører